

Sygn. akt – IX Ka 171/15

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11. czerwca 2015 r.

Sąd Okręgowy w Toruniu w składzie:

Przewodniczący – S.S.O. Jarosław Sobierajski

Sędziowie: S.S.O. Mirosław Wiśniewski

S.S.O. Rafał Sadowski (spr.)

Protokolant – st. sekr. sąd. Katarzyna Kotarska

przy udziale pełnomocnika oskarżyciela skarbowego – (...)Urzędu Skarbowego w T. – Patryka Wolnika,

po rozpoznaniu w dniu 11. czerwca 2015 r.

sprawy **J. K.** oraz **J. C.** – oskarżonych z art. 57§1 kks w zw. z art. 9§1 i §3 kks oraz z art. 77§3 kks w zw. z art. 6§2 kks i w zw. z art. 9§1 i §3 kks ,

na skutek apelacji wniesionej przez oskarżyciela skarbowego – (...)Urząd Skarbowy w T.,

od wyroku Sądu Rejonowego w Toruniu z dnia 26. stycznia 2015 r., **sygn. akt II W 197/14**,

I. uchyla zaskarżony wyrok w zakresie uniewinnienia obydwu oskarżonych od czynów zarzuconych każdemu z nich w punktach II. aktu oskarżenia i w tym zakresie sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Toruniu;

II. w pozostałym zakresie zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. kosztami postępowania odwoławczego obciąża Skarb Państwa.

Sygn. akt IX Ka 171/15

UZASADNIENIE

J. K. został oskarżony o to, że:

I. będąc współnikiem i zajmując się sprawami gospodarczymi Zakład (...) s.c. J. C. i J. K. z s. T., ul. (...) – podatnika podatku od towarów i usług, działając wspólnie i w porozumieniu z drugim współnikiem J. C., upoczywie nie wpłacał na rachunek Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w T., w terminie ustawowym do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy podatku od towarów i usług za okresy: od czerwca 2012 r. do września 2012 r. i grudzień 2012 r. w kwocie łącznej 79.829,00 zł,

tj. wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w w. z art. 9 § 1 i 3 kks;

II. będąc współnikiem i zajmując się sprawami gospodarczymi Zakład (...) s.c. J. C. i J. K. z s. T., ul. (...) – podatnika podatku od towarów i usług, działając wspólnie i w porozumieniu z drugim współnikiem J. C., upoczywie nie wpłacał na rachunek Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w T., w terminie ustawowym do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy podatku od towarów i usług za okresy: październik i grudzień 2013 r. w kwocie łącznej 103.043,00 zł

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 1 i 3 kks;

III. będąc współnikiem i zajmując się sprawami gospodarczymi Zakład (...) s.c. J. C. i J. K. z s. T., ul. (...) – podatnika podatku od towarów i usług, działając wspólnie i w porozumieniu z drugim współnikiem J. C. oraz w warunkach czynu ciągłego od 20 lutego 2012 r. do 21 stycznia 2013 r. nie wpłacił w ustawowych terminach (tj. do dnia 20-go miesiąca następującego po miesiącu w którym zaliczkę pobrano) na rachunek (...)Urzędu Skarbowego w T. kwot zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych pobranych jako płatnik za okres od stycznia do grudnia 2012 r. w łącznej wysokości 1.224,00 zł

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 77 § 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i z art. 9 § 1 i 3 kks.

J. C. został oskarżony o to, że:

I. będąc współnikiem i zajmując się sprawami gospodarczymi Zakład (...) s.c. J. C. i J. K. z s. T., ul. (...) – podatnika podatku od towarów i usług, działając wspólnie i w porozumieniu z drugim współnikiem J. K., upoczywie nie wpłacał na rachunek Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w T., w terminie ustawowym do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy podatku od towarów i usług za okresy: od czerwca 2012 r. do września 2012 r. i grudzień 2012 r. w kwocie łącznej 79.829,00 zł,

tj. wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w w. z art. 9 § 1 i 3 kks;

II. będąc współnikiem i zajmując się sprawami gospodarczymi Zakład (...) s.c. J. C. i J. K. z s. T., ul. (...) – podatnika podatku od towarów i usług, działając wspólnie i w porozumieniu z drugim współnikiem J. K., upoczywie nie wpłacał na rachunek Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w T., w terminie ustawowym do 25 dnia miesiąca następującego po miesiącu, w którym powstał obowiązek podatkowy podatku od towarów i usług za okresy: październik i grudzień 2013 r. w kwocie łącznej 103.043,00 zł,

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 1 i 3 kks;

III. będąc współnikiem i zajmując się sprawami gospodarczymi Zakład (...) s.c. J. C. i J. K. z s. T., ul. (...) – podatnika podatku od towarów i usług, działając wspólnie i w porozumieniu z drugim współnikiem J. K. oraz w warunkach czynu ciągłego od 20 lutego 2012 r. do 21 stycznia 2013 r. nie wpłacił w ustawowych terminach (tj. do dnia 20-go miesiąca następującego po miesiącu w którym zaliczkę pobrano) na rachunek (...)Urzędu Skarbowego w T. kwot zaliczek na podatek dochodowy od osób fizycznych pobranych jako płatnik za okres od stycznia do grudnia 2012 r. w łącznej wysokości 1.224,00 zł,

tj. o wykroczenie skarbowe z art. 77 § 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i z art. 9 § 1 i 3 kks.

Wyrokiem z dnia 26 stycznia 2015 r. Sąd Rejonowy w Toruniu, sygn. akt II W 197/14, w punkcie I. oskarżonych **J. K. i J. C.** uniewinnił od popełnienia czynów opisanych w punktach I i II aktu oskarżenia.

W punkcie II. oskarżonych **J. K. i J. C.** uznał za winnych popełnienia czynu opisanego w punkcie III aktu oskarżenia stanowiącego wykroczenie skarbowe z art. 77 § 3 kks w zw. z art. 6 § 2 kks i z art. 9 § 1 i 3 kks i za to w myśl art. 77§3kks w zw. z art. 48 § 1 i 4 kks wymierzył każdemu z nich karę grzywny w wysokości 200 (dwustu) złotych.

Jednocześnie Sąd zasądził od każdego z oskarżonych na rzecz Skarbu Państwa po 30 (trzydzieści) złotych tytułem opłat sądowych i zwolnił od pozostałych kosztów sądowych, wydatkami postępowania obciążając Skarb Państwa.

Wyrok ten zaskarżył oskarżyciel publiczny **na niekorzyść obu oskarżonych w części dotyczącej ich uniewinnienia, tj. w zakresie punktu I wyroku.** Na podstawie art. 427 § 2 kpk oraz art. 438 pkt 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks zaskarżonemu wyrokowi zarzucił: obrazę prawa materialnego wyrażającą się w uniewinnieniu J. C. i J. K. od zarzucanych im czynów, co było wynikiem przyjęcia mylnej tezy, iż zachowanie oskarżonych polegające na upoczywym nie wpłacaniu podatku od towarów i usług nie wypełniało wszystkich znamion czynu z art. 57 § 1 kks

w zw. z art. 9 § 1 i 3 kks, podczas gdy analiza czynów zarzucanych ww. oskarżonym prowadzi do wniosku, iż ocena taka jest nieuzasadniona.

Na podstawie art. 437 § 1 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks oskarżyciel publiczny wniósł o uchylenie zaskarżonego w części dotyczącej uniewinnienia J. K. i J. C. od czynów opisanych w punktach I i II aktu oskarżenia (tj. uniewinnienia od wykroczeń skarbowych z art. 57 § 1 kks w zw. z art. 9 § 1 i 3 kks) i o przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Toruniu.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Po zapoznaniu się z całokształtem zgromadzonego materiału dowodowego, treścią zaskarżonego wyroku, treścią jego uzasadnienia oraz treścią apelacji, Sąd Okręgowy stwierdził, że zaskarżone orzeczenie należy uchylić w zakresie uniewinnienia obydwu oskarżonych od czynów zarzucanych każdemu z nich w punktach II aktu oskarżenia, a pozostałym zakresie zaskarżony wyrok należało utrzymać w mocy.

Zgodzić się należało z tymi zarzutami apelacji, w których oskarżyciel publiczny, kwestionował prawidłowość oceny prawnej zachowań oskarżonych, zarzucanych im w punktach II aktu oskarżenia.

Skarżący wywodził, że ocena dowodów dokonana przez Sąd Rejonowy była nietrafna i sprzeczna z "ich treścią". Apelujący podniósł, że argumentacja Sądu meriti zawarta w pisemnych motywach orzeczenia, w zakresie jego zaskarżenia, sprowadzała się do przyjęcia braku uporczywości po stronie oskarżonych, wobec uznania, że podejmowali oni szereg działań mających na celu uzdrowienie ich kondycji finansowej.

W istocie Sąd Rejonowy przyjął, że decyzje podatkowe o odmowie odroczenia podatków i rozłożenia ich na raty świadczą o tym, że oskarżeni wykorzystali możliwości wynikające z Ordynacji Podatkowej, dające szanse na minimalizację negatywnych konsekwencji prawnopodatkowych związanych z nieregulowaniem w terminie podatków i na tej właśnie podstawie nie można uznać, że oskarżeni działali w uporczywości jeśli chodzi o nieterminowe regulowanie należności podatkowych, a zatem nie można było im przypisać odpowiedzialności za wykroczenie z art. 57 § 1 kks.

Zgodzić się należało z Sądem Rejonowym, że na prawnokarną ocenę zachowań oskarżonych zasadnicze znaczenie miała kwestia podjętych przez nich starań o rozłożenie na raty lub odroczenie terminu płatności należności objętych zarzutami, takie postawy świadczą o zachowaniu minimum staranności wymaganej w tego typu sytuacjach. Wówczas bowiem, gdy podatnik nie dysponuje ze swej winy środkami pieniężnymi pozwalającymi zapłacić podatek i z tychże instytucji nie korzysta, mając ku temu realne możliwości, jego zaniechanie w postaci niezapłacenia podatku nosi cechy uporczywego uchylania się od tego obowiązku.

Błędnie jednak Sąd Rejonowy przyjął, że oskarżeni zarówno w przypadku I, jak i II z zarzucanych im czynów, wykorzystali możliwości wynikające z Ordynacji podatkowej, dające możliwość minimalizacji negatywnych konsekwencji prawnopodatkowych braku środków.

W przeciwieństwie do Sądu a quo, skarżący dostrzegł, że o ile działania takie oskarżeni podjęli w zakresie złagodzenia konsekwencji prawnopodatkowych – odnośnie czynów zarzucanych w punktach I aktu oskarżenia, o tyle nie podjęli oni jakichkolwiek kroków w zakresie złagodzenia skutków nieregulowania w terminie podatku VAT swojej spółki – jeśli chodzi o czyny opisane w punktach II aktu oskarżenia, czyli za okres: października i grudnia 2013 r. Oskarżyciel publiczny podkreślił, że jedyną decyzją o odmowie rozłożenia na raty zaległości podatkowych była ta, wydana 29 maja 2013 r., o znaku (...), a dotyczyła zaległości w VAT za okresy sierpień 2009 r., wrzesień, październik, listopad 2011 r., czerwiec, lipiec, sierpień, wrzesień, grudzień 2012 r. Słusznie wskazał, że z oczywistych względów decyzja ta nie mogła dotyczyć zaległości za okres następujący po dacie jej wydania. Skarżący wskazał, że oskarżeni nie wnosili natomiast ani o odroczenie, ani o rozłożenie na raty zaległości podatkowych, objętych zarzutem z punktów II. aktu oskarżenia, nie zostały wydane decyzje w zakresie zaległości spółki (...) za okres październik i grudzień 2013 r. Materiał dowodowy zgromadzony w sprawie na to nie wskazuje.

Cztery decyzje z dnia 10 lipca 2013 r., wydane przez Naczelnika (...)Urzędu Skarbowego w T. o odmowie odroczenia terminu płatności i rozłożenia na raty zaległości z tytułu podatku VAT oraz podatku dochodowego, na które powołuje się w uzasadnieniu Sąd Rejonowy dotyczą oskarżonego J. K., nie obu oskarżonych i nie odnoszą się do zaległości podatkowych objętych zarzutami (k. 78-89). Zarzuty z punktów II. niewątpliwie dotyczą zaległości podatkowych z tytułu podatku VAT za miesiące październik i grudzień 2013 r. Powołane decyzje natomiast dotyczą szeregu osobistych zaległości z tytułu podatku VAT i podatku dochodowego za okresy z 2011 i 2012 r. J. K..

Z tych względów rozstrzygnięcie Sądu o uniewinnieniu oskarżonych od czynów zarzucanych w punktach II. aktu oskarżenia nie mogło się ostać – ustalenia Sądu a quo wskazujące, iż oskarżeni korzystali z przysługujących im uprawnień wnoszenia o odroczenie spłaty, czy o rozłożenie na raty, w zakresie tych zarzutów okazały się chybione, stąd też argumentacja powołana w pisemnych motywach wyroku nie mogła się obronić również w odnośnie tych czynów.

W tej sytuacji, uzasadnienie wyroku de facto odwołuje się do nieistniejących realnie przyczyn, które miałyby ekskulpować oskarżonych w zakresie czynów zarzucanych im w pkt. II aktu oskarżenia.

Ujawnienie powyższych uchybień przy ocenie zgromadzonych dowodów implikowało konieczność uchylecia zaskarżonego wyroku i przekazania sprawy do ponownego rozpoznania sądowi I instancji we wskazanym zakresie. Przy ponownym rozstrzygnięciu sprawy Sąd winien wykazać, czy w istocie oskarżeni również w zakresie zaległości podatkowych za miesiące październik i grudzień 2013 r. korzystali z instytucji przewidzianych w Ordynacji podatkowej, a pozwalających minimalizować negatywne skutki nieregulowania zaległości podatkowych, czy też można uznać, że oskarżeni działali w uporczywości, czyli powinien prawidłowo ustalić, czy można im przypisać odpowiedzialność za wykroczenie z art. 57 § 1 kks, czy też nie i z jakich powodów.

Dopiero rzetelna, wszechstronna analiza zachowania oskarżonych co do czynów z pkt. II, prawidłowe zgromadzenie materiału dowodowego, pozwoli na wydanie w przedmiotowej sprawie prawidłowego rozstrzygnięcia o ich odpowiedzialności.

W pozostałym zakresie, nie znajdując podstaw do uwzględnienia apelacji, sąd odwoławczy na podstawie art. 437 § 1 kpk zaskarżony wyrok utrzymał w mocy.

Sąd odwoławczy nie dopatrył się też w zaskarżonym orzeczeniu żadnych uchybień mogących stanowić bezwzględne przyczyny odwoławcze, będących podstawą do uchylecia wyroku z urzędu.

Na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk w zw. z art. 113 § 1 kks, sąd odwoławczy zwolnił oskarżonych z obowiązku ponoszenia kosztów sądowych w postępowaniu odwoławczym, mając na względzie zasady słuszności.